



SREDSTVA ZA ZAŠTITU DISAJNIH ORGANA POMOĆU KOJIH SE FILTRIRA VAZDUH

U opseg sredstava koja služe za zaštitu disajnih organa a pomoću kojih se filtrira vazduh spadaju **POLUMASKE, MASKE ZA CELO LICE i JEDNOKRATNE MASKE (RESPIRATORI)**.

U odabiru najboljeg sredstva za zaštitu disajnih organa neophodno je biti obazriv u pogledu identifikacije kontaminacije.

TIP KONTAMINACIJE može biti:

- **gas** – supstanca koja se na normalnoj temperaturi nalazi u gasovitom stanju, koje karakteriše neuređeno kretanje čestica pa samim tim i brzo širenje supstance u prostoru;
- **para** – prati tečno agregatno stanje supstance, ujedno se u prostoru širi sporije od gasova;
- **magla** – nastaje kondenzacijom ili atmosferskim promenama, u čijem sastavu se obično nalazi više hemijskih jedinjenja;
- **čestice prašine** – nastaju lomom, razlaganjem čvrstih materijala;

Za polumaske i maske za celo lice biraju se adekvatni filteri, a pomoć i vodič u tom procesu odabira je svakako sama klasifikacija filtera.

Klasifikacija prema evropskim standardima podrazumeva sortiranje prema stepenu efikasnosti, kao i prema vrsti kontaminacije:

KLASA	ČESTICE PRAŠINE	GAS/PARA/MAGLA
	EFIKASNOST	KAPACITET
1	Niska	Nizak
2	Srednja	Srednji
3	Visoka	Visok

Tabela 1. Klasifikacija po efikasnosti i kapacitetu

OZNAKA	FILTER ZA:	BOJA FILTERA	TIP KONTAMINACIJE
A	Organska jedinjenja sa tačkom ključanja preko 65°C	■ Smeđa	Gas, para, magla
B	Neorganska jedinjenja (ugljen dioksid i ugljen monoksid ne pripadaju ovoj grupi filtera)	■ Siva	
E	Kiseli gasovi i pare - sumpor dioksid i dr...	■ Žuta	
K	Amonijak, jedinjenja amonijaka	■ Zelena	
P	Čestice prašine	■ Bela	

Tabela 2. Klasifikacija po vrsti kontaminacije

Osim parametara koji nam ukazuju na vrstu hemijskog jedinjenja i koncentraciju zagađenja za koje je potrebno odabrati odgovarajući filter, od pomoći može biti orijentaciona podela nivoa zaštite prema vrsti delatnosti:

Zavarivanje - lemljenje	P2	
Raspršivanje	boja	P2
	pesticida (H ₂ O osnova)	P2
Rad sa azbestom, u manjim količinama	P3	
Otpad, sortiranje	P3	
Rezanje, brušenje, bušenje	metalne čestice, rđa, kamen, beton	P1
	cement, čelik, drvo, lakovi, boje	P2
	čelik, nerđajući čelik, kamen, beton	P3
Raspršivanje ulja (niske temperature)	P2	
Bakterije, bud	P2	
Izdvni dizel gasovi	P2	
Mineralna i staklena vlakna	P2	
Alergija na polen	P1	

Tabela 3. Nivo zaštite prema vrsti delatnosti

Svi tipovi zaštite se mogu kombinovati međusobno, pa se tako dolazi do kombinovanih filtera, kao što je na primer ABEK2P3. Ukoliko je definisana kontaminacija kao A i B tip, prilikom odabira filtera treba imati u vidu da je u tom slučaju dugotrajnija kombinacija AB tipa filtera u odnosu na ABEK tip (kombinacija koja se odnosi na sve vrste kontaminacije).

Filtere razlikujemo i po načinu postavljanja, pa tako imamo filtere sa DIN navojem i filtere sa bajonet postavljanjem. Maske koje su pravljene za filtere sa DIN navojem univerzalne su, na njih mogu da se postavljaju filteri različitih proizvođača. Na maskama sa bajonet postavljanjem mogu se menjati isključivo filteri jednog proizvođača, onog koji je proizveo samu masku.



"Bajonet" postavljanje



DIN navoj